

Asbestinventaris in functie van : gebouw in gebruik (niet-destructief)

122821589 (D-5823)

woning

Rue Des Francs 76,

1040 Etterbeek

Uw gebouw bevat
**ASBEST
HOUDENDE
MATERIALEN**

SGI Compliance

Projectgegevens :

Dossiernummer : D-5823

Projectnummer : 1228215895823

Datum : 22-6-2022

Onderzocht door:

dhr. Thomas Moureau

thomas.moureau@sgicompliance.be

SGI Compliance

Vluchtenburgstraat 13

2630 Aartselaar

Belgium

www.sgicompliance.be

Voorwoord:

Deze rapportage is tot stand gekomen naar aanleiding van een door SGI Compliance uitgevoerde asbestinventarisatie in opdracht van **Leoville Properties II**.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in **Woning**
Op het volgende adres: **Rue Des Francs 76,**
1040 Etterbeek.

Deze asbestinventarisatie is uitgevoerd conform de Codex over het
welzijn op het werk

Boek VI.- Chemische, kankerverwekkende, mutagene en
reprotoxische agentia

Titel 3.- Asbest.

Art. VI.3-4.- § 1.

Opmerking : Dit onderzoek werd uitgevoerd in het kader van een gebouw in gebruik en de daarbij horende risicobeoordeling bij normaal gebruik.

Voor aanvang van geplande werken (asbestverwijderingswerken, sloopwerkzaamheden, of andere werkzaamheden) die mogelijk aanleiding kunnen geven tot blootstelling aan asbest wordt een **bijkomend destructief onderzoek** uitgevoerd van het ganse gebouw of de betrokken delen (telkens in functie van de geplande werken).

namens SGI Compliance,

dhr. Thomas Moureau
Asbestdeskundige

dhr. Peter Nagels
Operationeel Manager studiebureau

Aartselaar, 22-6-2022

Lijst van betrokkenen

Klant:

Naam:	Leoville Properties II
Adres:	Terhulpssteenweg 6B
Postcode en plaats:	1560 Hoeilaart
Contactpersoon:	Mr. Tierens
Telefoonnummer:	02 447 40 00

Opdrachtgever:

Naam:	Leoville Properties II Terhulpssteenweg 6B - 1560 Hoeilaart
Adres:	Terhulpssteenweg 6B
Postcode en plaats:	1560 Hoeilaart
Contactpersoon:	Mr. Tierens
Telefoonnummer:	02 447 40 00

Projectlocatie:

Bouwwerk:	
Adres:	Rue Des Francs 76, 1040 Etterbeek

Uitvoerder:

Naam:	SGI Compliance
Adres:	Vluchtenburgstraat 13 - 2630 Aartselaar
Telefoonnummer:	+32 (0)3 871 97 50
Dossiernummer:	D-5823
Projectnummer:	1228215895823
Periode inventarisatie:	25-05-22
Operationeel Manager studiebureau:	dhr. Peter Nagels
Asbestonderzoeker:	dhr. Thomas Moureau

Laboratoriumwerkzaamheden:

Bedrijfsnaam:	Fibrecount N.V.
---------------	-----------------

Samenvatting

Bij het uitvoeren van deze asbestinventaris zijn volgende asbesthoudende (-verdachte) materialen aangetroffen:

#	bron foto	omschrijving	locatie	VH (±) ¹	monster id/	analyse	risico score
1		plaat (vezelplaat)	technische ruimte , kelder	1 stuk	1	chrysotiel	13
2		leidingisolatie (gips isolatie))	gang , kelder		3	chrysotiel amosiet	22
5		doorvoer (vezelcement)	kielruimte toegankelijk via badkamer/wc woningen, meerdere verdiepingen	1 stuk		asbesthoudend	8
10		hoedje (vezelcement)	dakopbouw , dak	1 stuk		asbestverdacht	

¹⁾ de hoeveelheden zijn op locatie bij benadering ingeschat en zijn geen bestekhoeveelheden

- De locaties van deze materialen zijn weergegeven op de plattegrond(en) in de bijlage A.
- De monsternamelocaties zijn weergegeven op de plattegrond(en) in de bijlage A.
- De analyserapporten van de monsternames zijn opgenomen in Bijlage B.
Analyserapport met referentie : **A00001145.1**.
- De adviezen voor de beheersing van de aangetroffen asbestbronnen staan vermeld in de bronfiches en in de overzichtstabel in hoofdstuk 2
- De adviezen voor de verwijdering van de aangetroffen asbestbronnen staan in vermeld in de bronfiches in hoofdstuk 2.

Voor asbestverwijderingswerkzaamheden van de in dit rapport vermelde toepassingen raden we aan dat elke potentiële aannemer een eigen bezoek van de saneringslocatie uitvoert, dit om zelf een duidelijk beeld van de situatie ter plaatse te bekomen.

Inhoudsopgave

Voorwoord:	2
Lijst van betrokkenen	3
Samenvatting	4
1 Inleiding	6
1.1 Methode	6
1.2 Monsterneming en analyse	7
1.3 Verwerking van de resultaten en rapportage	7
1.4 Opmaak van de inventaris	8
1.5 Risico-evaluatie	9
2 Onderzoek en inventarisatie	10
2.1 Documentair onderzoek	10
2.2 Reikwijdte van het onderzoek	10
2.3 Niet onderzochte gedeeltes	10
2.4 Voorbehoud	11
2.5 Algemeen aangetroffen toepassingen zonder asbest	13
2.6 Aangetroffen asbestbronnen	16
3 Voorstel tot aanpak asbestverwijdering	20
3.1 Algemeen	20
3.2 Advies voor beheer van de aangetroffen asbestbronnen	21
Bijlage A. Plannen/schetsen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Grondplan_verdieping	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage B. Analyserapport	22
Bijlage C. Asbest en gezondheidsrisico's	24
Bijlage D. Wettelijk kader	25
D.1 Volgens de Codex over het welzijn op het werk	25
D.2 Volgens KB 23 OKTOBER 2001	30
Bijlage E. Vlaams Actieplan asbestafbouw	31
E.1 Maatregelen in het Actieplan Asbestafbouw	31
E.2 Inventarisatie van asbest	31
E.3 Verwijdering van asbest	32
E.4 Beheer van asbest	32
E.5 Verboden handelingen	32
E.6 Ondersteunende acties	32
Bijlage F. Asbest afval	33

1 Inleiding

Deze asbestinventarisatie is uitgevoerd conform de *Codex over het welzijn op het werk, Boek VI.- Chemische, kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia, Titel 3.- Asbest. Art.VI.3-4.- § 1.*

Dit asbestonderzoek heeft betrekking op alle delen van het gebouw of de arbeidsplaats (daar waar mensen worden tewerkgesteld). De gedeelten (gebouwen, machines en installaties) die moeilijk bereikbaar zijn en die in normale omstandigheden geen aanleiding kunnen geven tot blootstelling aan asbest, behoren niet tot de opdracht. Intact materiaal dat in normale omstandigheden niet wordt beroerd, mag door monsterneming, bedoeld om de inventaris op te stellen, niet beschadigd worden.

Wanneer sloop- of renovatiewerken zijn gepland, is een (bijkomend) destructief onderzoek zoals bedoeld in *Art.VI.3-4.- § 2* noodzakelijk. Een dergelijk destructief onderzoek is slechts mogelijk wanneer de te onderzoeken delen/gebouwen/lokalen niet meer bezet, in gebruik of bewoond zijn.

1.1 Methode

Voorafgaand aan het bezoek ter plaatse heeft een overleg plaatsgevonden (dit ofwel telefonisch, per mail of in een korte startbespreking). Vervolgens heeft een deskresearch plaatsgevonden (kort doornemen van de door de opdrachtgever ter beschikking gestelde documentatie, gaande van bouwplannen, bestekken, eerdere onderzoeken,...). Een overzicht van deze documenten staan vermeld in paragraaf 2.1. van deze rapportage. Hierna is een inspectieplan (projectdossier) opgesteld waarmee de visuele inspectie heeft plaatsgevonden op locatie.

Van de aangetroffen asbestverdachte materialen zijn, waar mogelijk, monsters genomen om de mogelijke aanwezigheid van asbest aan te tonen. Deze monsters zijn geanalyseerd in een door het FOD WASO erkend en geaccrediteerd laboratorium. In de analyserapporten van het laboratorium, die in de bijlagen weergegeven zijn, is de aard van de asbesthoudende materialen vastgesteld.

Indien monsternamen onmogelijk is wordt aangegeven op welke andere wijze de eventuele aanwezigheid van asbest is aangetoond (bijvoorbeeld het raadplegen van documentatie of visuele herkenbaarheid).

De delen die niet vermeld staan in het rapport waren niet toegankelijk of behoorden niet tot de opdracht. De reikwijdte van het onderzoek is weergegeven in punt 2.2 van dit rapport. Niet of moeilijk toegankelijke delen zijn aangeduid op de toegevoegde plannen en/of vermeld in punt 2.3.

Alle kwantitatieve gegevens in dit rapport hebben slechts een indicatieve status. Dit rapport bevat geen gedetailleerde meetstaat, het rapport kan dan ook niet als dusdanig opgenomen worden in eventuele saneringsbestekken.

1.2 Monsterneming en analyse

Op basis van een grondige visuele inspectie werden plaatsen aangetroffen waar monsterneming zinvol geacht werd. Materiaalmonsters worden in een FOD WASO erkend laboratorium geanalyseerd op aanwezigheid van asbest:

Soort asbest	CAS-nummer (registratienummer Chemical Abstract Service)	groep
• Chrysotiel (wit asbest)	12001-29-5	= serpentijn
• Amosiet (bruin asbest)	12172-73-5	= amfibool
• Crocidoliet (blauw asbest)	12001-28-4	= amfibool
• Actinoliet, Anthofyiet en Tremoliet	77536-66-4, 77536-67-5 en 77536-68-6	= amfibool

Na onderzoek onder de stereomicroscoop worden de vezels waarvan vermoed wordt dat het asbest betreft, onderzocht onder de polarisatiemicroscoop. Hiermee worden de optische eigenschappen van de vezels, met name de brekingsindex en de polarisatiekleuren, geïnspecteerd. Daarna worden de dispersiekleuren bepaald volgens de McCrone-techniek.

De certificaten van de monsteranalyses zijn opgenomen in Bijlage B en bevatten volgende gegevens:

- Uniek identificatienummer
- De locaties van de monsternemingspunten
- De aard van het onderzochte materiaal
- De eventuele aanwezigheid van één (of meer) asbestsoort(en)

1.3 Verwerking van de resultaten en rapportage

Dit rapport vormt de volledige schriftelijke rapportage:

Baserend op de *Codex over het welzijn op het werk, Boek VI.- Chemische, kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia, Titel 3.– Asbest, Art. VI.3-2.-* moeten de asbesthoudende materialen opgedeeld worden in twee klassen:

- **hechtgebonden asbest:** asbestcement, asbesthoudende tegels en vloerbekledingen, asbesthoudende bitumen en roofingproducten en asbesthoudende pakkingen en dichtingen waarvan het bindmiddel bestaat uit cement, bitumen, kunststof of lijm die niet beschadigd zijn of in goede staat verkeren;
- **losgebonden asbest:** alle andere asbesthoudende materialen;

1.4 Opmaak van de inventaris

Tijdens het opmaken van een asbestinventaris wordt grondig en systematisch te werk gegaan bij het opsporen van asbesthoudende en asbestverdachte materialen. Door een goede voorbereiding, het inzetten van deskundig en ervaren personeel, het beschikken over duidelijke plannen en begeleiding door personen die het gebouw goed kennen,... wordt het over het hoofd zien van asbesthoudende materialen tot een minimum beperkt.

Er bestaat echter altijd een kans dat asbesthoudende materialen niet als dusdanig opgemerkt worden, mede gelet op het feit dat er naar schatting 3500 toepassingen gekend zijn. Ook kan het zijn dat bepaalde materialen tijdens het bezoek niet kunnen worden opgespoord vanwege hun verborgen karakter en enkel tijdens breekwerken zichtbaar worden. SGI Compliance kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade (meerkosten of vertragingen) die hieruit voortvloeien.

Het onderzoek is een momentopname waardoor SGI Compliance niet verantwoordelijk is voor wat na de onderzoeksdatum op de onderzochte locatie(s) veranderd. Deze rapportage komt voort uit een inspanningsverplichting, geen resultaatsverplichting.

De inventaris bestaat uit:

- Een algemeen overzicht van asbesthoudende of asbestverdachte materialen die aanwezig zijn op de onderzochte plaatsen, weergegeven in de overzichtstabel in hoofdstuk 4 en in detail besproken in de bronfiches in 2.6.
- Deze bronfiches worden opgedeeld in twee rubrieken.
 - In rubriek “**Algemeen aangetroffen toepassingen zonder asbest**” staat de algemene beschrijving van hetzij bouwstructuur, hetzij toestellen en installaties die bekeken zijn en waar na analyse geen asbest werd bij vastgesteld (deze worden met een groene kleurencode aangeduid).
 - In rubriek “**Aangetroffen asbestbronnen**” staan met een rode kleurencode opgesomd:
 - de toepassing of materiaal waarin asbest is verwerkt
 - de toepassing of materiaal waarvan een vermoeden is dat hierin asbest is verwerkt
 - tot welke categorie zij behoren
 - een beoordeling van de toestand van het asbesthoudende materiaal
 - te nemen beheersmaatregelen (in geval van in gebruik zijnde gebouw)
- Indien plannen aanwezig werden de monsternamelocaties aangeduid. Deze plannen zijn toegevoegd als bijlage B.

1.5 Risico-evaluatie

De risico-evaluatie heeft het inschatten van het risico (verbonden aan een asbesttoepassing) tot doel. Bij de inschatting wordt de aangetroffen asbestbron (asbesttoepassing) centraal geplaatst. De evaluatiemethode kent een aantal criteria die worden beoordeeld volgens een bepaald puntensysteem. De som van de scores geeft een indicatie van het risico m.b.t. de asbestbron.

Bepaling volgens volgende criteria:

- Product : type asbesthoudend materiaal
- Asbestsoort : amfibool of serpentijn
- Structuur : hechtgebonden of losgebonden asbest
- Oppervlak : graad van afscherming van het product
- Conditie : graad van beschadiging van het product of verwerking van het oppervlak

Aan de hand van de totaalscore per toepassing wordt een gradatie van het geschatte risico bepaald. Er kunnen 3 scores worden onderscheiden:

> 20 punten

Verhoogd tot hoog risico

15-20 punten

Laag tot matig risico

< 15 punten

Geen direct risico

Aan de hand van de toestand van de aangetroffen toepassing wordt de dringendheid van het op te volgen advies en beheersmaatregel bepaald. Er kunnen 5 actie niveaus worden onderscheiden:

- Onmiddellijke actie
- Actie op korte termijn
- Actie op middellange termijn
- Actie op lange termijn
- Geen onmiddellijke actie

•

2 Onderzoek en inventarisatie

2.1 Documentair onderzoek

Volgende documenten werden vooraf ter beschikking gesteld om deze asbestinventaris aan te vatten:

- geen plannen beschikbaar
- geen eerdere asbestinventarissen, -onderzoeken beschikbaar
- ...

2.2 Reikwijdte van het onderzoek

In onderstaande kader is op een inplantingsplan de reikwijdte van het onderzochte weergegeven.

2.3 Niet onderzochte gedeeltes

Mochten tijdens de inventarisatie niet toegankelijke ruimtes zijn aangetroffen dan staan deze weergegeven op de plattegrond(en) in Bijlage A.

De volgende gedeeltes van het gebouw zijn niet onderzocht omwille van ontoegankelijkheid (gesloten, bouwvallig, ...)

- hoogspanningscabine (gesloten – gevaar)
- niet alle locaties waren toegankelijk

2.4 Voorbehoud

Bij het onderzoek dienen enkele opmerkingen geformuleerd:

- 1) **Daken:** er bestaan **asbesthoudende bitumineuze dakbedekkingen** (type roofing). Ook is het mogelijk dat er zich tussen het onderdak en de roofing een **asbesthoudende vezelplaat** bevindt. Gezien het niet mogelijk is om een representatief monster te nemen zonder de dakbedekking te beschadigen (kans op een lek), werden hiervan geen monsters genomen. Hiervan kan men best op het moment dat een dak aan vernieuwing toe is, of bij afbraak, een monster nemen.
- 2) **Toestellen algemeen:** de toestellen waarbij men kan vermoeden dat er eventueel asbest zou kunnen voorkomen (voornamelijk toestellen die verwarmen) werden nader bekeken en zijn in dit rapport opgenomen. Geen enkel toestel werd gedemonteerd.
- 3) **Flensdichtingen:** de pakkingen van de flensdichtingen werden steekproefmatig onderzocht. Als er pakkingen zijn die dienen vervangen te worden en de samenstelling ervan is niet geweten, kan deze best als asbestverdacht worden beschouwd.
- 4) De volgende toepassingen werden **steekproefmatig bemonsterd**: mastiek IN en RONDOM kozijnen (deuren + raam), pleisterwerk (muren en/of plafonds) en leidingisolatie (gips). Het is echter nooit uit te sluiten dat in het verleden op andere plaatsen/lokalen dan de bemonsterde locatie(s) wel asbesthoudend pleisterwerk, mastiek en leidingisolatie werd aangebracht. Daarom is het raadzaam om een bijkomend onderzoek uit te laten voeren betreffende deze wanneer een grondige renovatie of afbraak van uw gebouw zich aankondigt.

Factoren die het onderzoek kunnen beïnvloeden :

- 5) Verschillende van de bezochte delen zijn niet of **slecht verlicht**. Toch werd getracht met kunstlicht (zaklampen of verstralers) de zichtbaarheid te verbeteren. Het is echter niet uit te sluiten dat dit een invloed heeft op de volledigheid van de gerapporteerde resultaten.
- 6) Het onderzoek is **niet-destructief** uitgevoerd. In het gebouw zijn op verschillende plaatsen "hinderlijke elementen" aanwezig die een volledige overzicht bemoeilijken. Met name vloeren, verlaagde plafonds (glaswoltegels, hout lamellen,...)... Deze werden, waar mogelijk en noodzakelijk geacht, steekproefmatig geopend en/of geïnspecteerd.
- 7) Op verschillende plaatsen in het gebouw zijn hinderlijke factoren aanwezig die een veilige toegang bemoeilijken en de volledigheid van het onderzoek kunnen beïnvloeden. Er werden **rommel en/of bouwafval**,...aangetroffen.

Beperkingen door constructieve ontoegankelijkheid :

Deze volledige asbestinventarisatie is erop gericht alle asbesthoudende materialen aan te geven. Er zijn echter situaties te onderscheiden die alleen door middel van destructieve handelingen te inspecteren zijn. Voorbeelden zijn; in fundering gestorte asbestcementleiding of asbestcement stelplaten onder of tussen muren, verborgen of met puin volgestorte kruipruimtes, et cetera. Het is altijd mogelijk dat verborgen asbesthoudende toepassingen wegens constructieve ontoegankelijkheid niet opgemerkt kunnen worden.

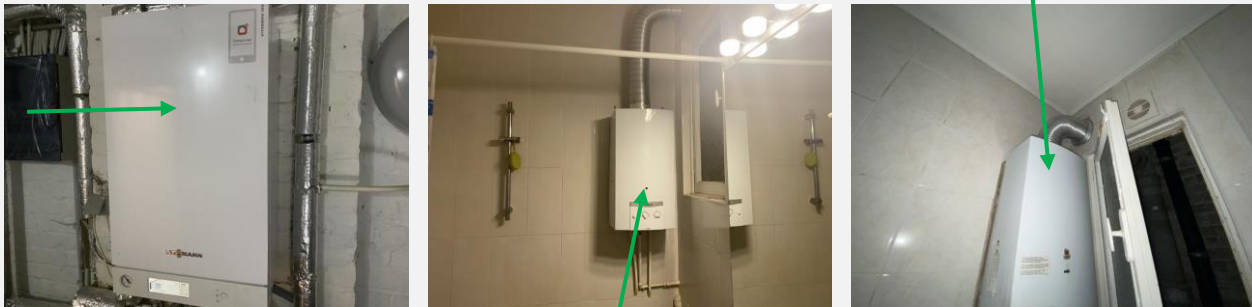
- 8) **Achter asbesthoudende of -verdachte beplating** is niet gekeken aangezien deze niet zonder meer gedemonteerd kan worden.
- 9) **Fundamenten – onbereikbare delen:** hoewel steeds getracht wordt om alle asbesthoudende materialen op te sporen, kan nooit 100% zekerheid worden gegeven dat al het asbesthoudend materiaal in deze asbestinventaris beschreven is. Er kunnen nog steeds asbesthoudende materialen aanwezig zijn, zoals onbereikbare bekistingsplaten in asbestcement, asbest(cement)afval verwerkt in de fundamenteen enz.
- 10) **Ondergrondse riolering:** het ondergrondse waterafvoerstelsel werd niet nader gecontroleerd. De mogelijke aanwezigheid van asbesthoudende toepassingen (**asbestcement**buizen) onder de grond is niet uitgesloten.
- 11) **Kruipruimtes:** kruipruimtes worden beschouwd als een besloten ruimte. Besloten ruimtes kunnen niet zonder bijzondere maatregelen worden betreden (veilige toegang, zuurstofgehalte, buitenwacht,...).
- 12) Verdere beperkingen tijdens onderzoek: branddeuren, gietijzeren radiatoren, brandkast, cementen afstandhouders in beton,...

2.5 Algemeen aangetroffen toepassingen zonder asbest

Bron 3, beplating (vezelplaat)		monster-id/volnummer : 153684/2	
locatie :		diverse locaties , kelder	
hoeveelheid (±) ¹ :		1 x 1 stuk	
opmerkingen/bijzonderheden: [nl-BE] De toepassing betreft de beplating aan het plafond in de kelder			
			
Foto('s) bron: 3, beplating (vezelplaat)			

Bron 4, tegel (natuursteen)		monster-id/volnummer : 153685/4	
locatie :		diverse locaties , meerdere verdiepingen	
hoeveelheid (±) ¹ :		1 x	
opmerkingen/bijzonderheden:			
[nl-BE] De toepassing betreft de tegels in de gang en kelder			
			
			
Foto('s) bron: 4, tegel (natuursteen)			

asbest	geen asbest	conform analyse laboratorium (PLM)
--------	-------------	------------------------------------

Bron 6, cv-ketel (n.v.t.)		monster-id/volnummer : /
locatie :	diverse locaties , meerdere verdiepingen	
hoeveelheid (±) ¹ :	1 x 3 stuk(s)	
opmerkingen/bijzonderheden:		
[nl-BE] De toepassing betreft de cv-ketels in de woningen en kelder		
		
Foto('s) bron: 6, cv-ketel (n.v.t.)		

asbest	geen asbest	visueel herkend
--------	-------------	-----------------

Bron 7, boiler (karton)		monster-id/volnummer : /
locatie :	keuken , meerdere verdiepingen	
hoeveelheid (±) ¹ :	1 x 2 stuk(s)	
opmerkingen/bijzonderheden:		
[nl-BE] De toepassing betreft de boilers in de keukens		
		
Foto('s) bron: 7, boiler (karton)		

asbest	geen asbest	visueel herkend
--------	-------------	-----------------

Bron 8, vensterbank (natuursteen of hout)		monster-id/volnummer : /
locatie :	diverse ruimtes , meerdere verdiepingen	
hoeveelheid (±) ¹ :	1 x	
opmerkingen/bijzonderheden:		
[nl-BE] De toepassing betreft de vensterbanken		
		
Foto('s) bron: 8, vensterbank (natuursteen)		

asbest	geen asbest	visueel herkend
--------	-------------	-----------------

Bron 9, afdichting (kit)		monster-id/volnummer : 153686/5
locatie :	buiten , meerdere verdiepingen	
hoeveelheid (±) ¹ :	1 x	
opmerkingen/bijzonderheden:		
[nl-BE] De toepassing betreft de silicone en mastiek van ramen en deuren		
		
Foto('s) bron: 9, afdichting (kit)		

asbest	geen asbest	conform analyse laboratorium (PLM)
--------	-------------	------------------------------------

2.6 Aangetroffen asbestbronnen

Bron 1, plaat (vezelplaat)		monster-id/volnummer : 153682/1	
locatie :	technische ruimte , kelder		
hoeveelheid (±) :	1 x 1 stuk		
bevestigingsmethode :	geschroefd		
opmerkingen/bijzonderheden:			
[nl-BE] De toepassing betreft de plaat waaraan de tellers van elektriciteit aan bevestigd zijn			
			
<i>Foto('s) bron: 1, plaat (vezelplaat)</i>			
Beoordeling :			
toepassing	plaat (vezelplaat)	bereikbaarheid	goed
conditie	[nl-BE] goede staat	blootstelling	soms
aard	hechtgebonden	afscherming	gedeeltelijk
soort	chrysotiel,	totaal score	13

< 15 ptn - Geen direct risico	15-20 ptn - Laag tot matig risico	> 20 ptn - Verhoogd tot hoog risico
---	-----------------------------------	-------------------------------------

Beheersmaatregelen:	
Advies bij verwijdering:	Aanbevolen techniek : eenvoudige handeling

asbest	chrysotiel	conform analyse laboratorium (PLM)
--------	------------	------------------------------------

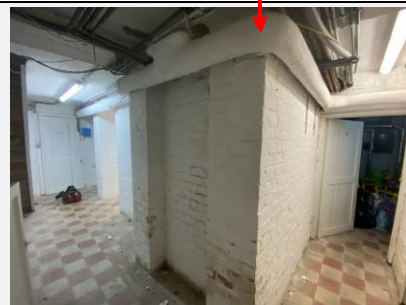
Bron 2, leidingisolatie (gips (isolatie))
monster-id/volnummer : 153683/3
locatie : gang , kelder

hoeveelheid (±)¹ : 1 x

bevestigingsmethode : gewikkeld

opmerkingen/bijzonderheden:

De toepassing betreft de leidingisolatie in de kelder

Foto('s) bron: 2, leidingisolatie (gips (isolatie))
Beoordeling :

toepassing	leidingisolatie (gips (isolatie))	bereikbaarheid	goed
conditie	onbeschadigd	blootstelling	soms
aard	niet hechtgebonden	afscherming	gedeeltelijk
soort	chrysotiel, amosiet,	totaal score	22

< 15 ptn - Geen direct risico

15-20 ptn - Laag tot matig risico

> 20 ptn - Verhoogd tot hoog risico
Beheersmaatregelen:
Advies bij verwijdering:
Aanbevolen techniek : hermetische zone

"De bron betreft een niet hecht gebonden asbesttoepassing waar bij de verwijdering makkelijk asbestvezels kunnen vrijkomen.

Uitvoering in hermetisch afgesloten zone, door erkend saneerder en volgens de richtlijnen uit de codex over het welzijn op het werk, boek VI, titel 3 ."

asbest	chrysotiel	conform analyse laboratorium (PLM)
asbest	amosiet	conform analyse laboratorium (PLM)

Bron 5, doorvoer (vezelcement)
monster-id/volnummer : /
locatie : kielruimte toegankelijk via badkamer/wc woningen, meerdere verdiepingen

hoeveelheid (±)¹ : 1 x 1 stuk

bevestigingsmethode : gemetseld

opmerkingen/bijzonderheden:

De toepassing betreft een doorvoerbuis

Foto('s) bron: 5, doorvoer (vezelcement)

Beoordeling :

toepassing	doorvoer (vezelcement)	bereikbaarheid	slecht
conditie	onbekend	blootstelling	zelden
aard	hechtgebonden	afscherming	gedeeltelijk
soort	asbesthoudend,	totaal score	8

< 15 ptn - Geen direct risico

15-20 ptn - Laag tot matig risico

> 20 ptn - Verhoogd tot hoog risico

Beheersmaatregelen:

Advies bij verwijdering: **Aanbevolen techniek :** eenvoudige handeling
Bron fixeren en zonder te beschadigen/breken wegnemen.
Uitvoering door daartoe opgeleid personeel/erkend saneerder en volgens de richtlijnen uit de codex over het welzijn op het werk, boek VI, titel 3.
Wanneer blijkt dat deze toepassing niet zonder te beschadigen kan worden weggenomen wordt een aangepaste methode toegepast.

asbest

asbesthoudend

visueel herkend

Bron 10, hoedje (vezelcement)
monster-id/volnummer : /
locatie : dakopbouw , dak

hoeveelheid (±)¹ : 1 x 1 stuk

bevestigingsmethode : gemetseld

opmerkingen/bijzonderheden:

[nl-BE] De toepassing betreft een hoedje van de schoorsteen

De toepassing is op de projectlocatie visueel herkend. Monstername was ten tijde van het onderzoek niet mogelijk door omstandigheden (bijvoorbeeld door hier werkelijke situatie invullen). Wij raden u aan voorafgaand aan sanering van deze toepassing een monster te laten nemen en te laten analyseren. Dit om met zekerheid vast te stellen of de toepassing asbesthoudend is.

Foto('s) bron: 10, hoedje (vezelcement)

Beoordeling :

toepassing	hoedje (vezelcement)	bereikbaarheid	slecht
conditie	onbekend	blootstelling	nooit
aard	hechtgebonden	afscherming	geen
soort	asbestverdacht,	totaal score	-

Beheersmaatregelen:

Advies bij verwijdering: Aanbevolen techniek : eenvoudige handeling

asbest
asbestverdacht
visueel herkend

3 Voorstel tot aanpak asbestverwijdering

3.1 Algemeen

De sloop- en verwijderingswerken van asbesthoudende materialen dienen te voldoen aan de richtlijnen vastgelegd in de *Codex over het welzijn op het werk, Boek VI.- Chemische, kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia, Titel 3.– Asbest*.

Volgende verwijderingstechnieken zijn in bovenstaande beschreven:

- Sporadisch blootstelling - Art. VI.3-40
- Eenvoudige handelingen - Art. VI.3-54 en BIJLAGE VI.3-2
- Couveuzezakmethode - Art. VI.3-55 t/m 60 en BIJLAGE VI.3-3
- Techniek van de hermetische zone - Art. VI.3-61 t/m 66 en BIJLAGE VI.3-4

Alle asbest bevattende materialen moeten door een door het FOD WASO erkend asbestverwijderaar worden verwijderd, tenzij ze enerzijds door een **eenvoudige handeling** (*Afdeling 3.- Eenvoudige handelingen, Art. VI.3-54 & BIJLAGE VI.3-2*) kunnen worden verwijderd en anderzijds het eerder gebonden asbest betreft waarbij de asbestvezelconcentratie van 0,010v/cm³ niet wordt overschreden.

De lijst met erkende asbestverwijderaars vindt u op de website van het FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, op onderstaande link :

<https://www.werk.belgie.be/nl/erkenningen/erkenning-asbest-bedrijven-erkend-voor-afbraak-verwijderingswerken>

Let steeds op de vervaldatum van de erkenning.

Er dient steeds een **werkplan** (*artikel VI.3-51*) te worden opgemaakt en minimum **15 kalenderdagen** voor de aanvang van de asbestverwijderingswerken een **melding** aan de met het toezicht belaste ambtenaar van het ambtsgebied waar de werken worden uitgevoerd; voor deze locatie:

Toezicht op het Welzijn op het Werk

Directie Brussel

Ernest Blerotstraat 1

1070 Brussel

Tel. : 02 233 45 46

Fax : 02 233 45 23

twv.brussel@werk.belgie.be

Openingsuren:

Alle werkdagen van 11u tot 17u, zonder onderbreking.

3.2 Advies voor beheer van de aangetroffen asbestbronnen

In het kader van de bescherming van de werknemers tegen blootstelling aan asbest is het van belang om de nog aanwezige asbesttoepassingen veilig te beheren en beheersen. In onderstaande tabel is aangegeven welke beheersmaatregelen worden aangeraden voor de aangetroffen asbestbronnen. Dit advies is geenszins bindend. Hiervan kan worden afgeweken, zolang het beperken van blootstelling aan asbest centraal staat bij de genomen maatregel.

id	bron foto	omschrijving	locatie	risico score	opmerkingen
1		vezelplaat, plaat	technische ruimte , kelder	13	
2		gips (isolatie), leidingisolatie	gang , kelder	22	
5		vezelcement, doorvoer	kielruimte toegankelijk via badkamer/wc woningen, meerdere verdiepingen	8	
10		vezelcement, hoedje	dakopbouw , dak		

Bijlage A. Analyserapport

Op de volgende pagina('s) zijn de analyseresultaten van de bemonsterde asbestverdachte materialen weergegeven.

ANALYSERAPPORT

Contactgegevens

SGI Compliance
T.a.v. Moureau, Thomas
Vluchtenburgstraat 13
2630 Aartselaar
België

Opdrachtgegevens

Naam project: Leoville Properties, 122821589 (D-5823)
Contactpersoon: Alexandre
Werk: -
Werkadres: Rue Des Francs 76, 1040 Etterbeek
Werkzone: ganse woning
Datum monsternamen: 12-05-2022

Ontvangst monsters: 16-05-2022
Datum rapportage: 16-05-2022
Aantal monsters: 6
Opdrachtnummer: 2201145
Rapportnummer: A00001145.1
Versie: 1

In dit analyserapport vindt u de resultaten van het laboratoriumonderzoek voor uw project: 'Leoville Properties, 122821589 (D-5823)'. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de onderzochte monsters zoals ontvangen.

Fibrecount is niet aansprakelijk voor interpretaties of conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten. Alleen reproductie van het gehele rapport is toegestaan. Bij monsterneming door "klant" kan geen uitspraak gedaan worden over de verkregen data, herkomst, representativiteit en veiligheid tijdens de monsterneming.

Fibrecount is een erkend en geaccrediteerd laboratorium. Indien bij de analyseresultaten een 'Q' op het rapport staat, valt dit onder BELAC-414-TEST accreditatie.

Nog vragen? Neem gerust contact met ons op!

Matthias Sluijs
Laborant

ANALYSE RAPPORT

Asbestidentificatie (optisch) conform HSG 248

Techniek: Polarisatie microscoop (McCrone techniek), volgens interne werkmethode LM11

VERTROUWELIJK

Resultaten - HSG 248 - PLM

Staalnaam door: **Klant**

Onderstaande resultaten werden bekomen in de hoedanigheid van erkend laboratorium door FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

FBC-ID	Omschrijving	Locatie monsternaam	Soort asbest	Opmerkingen
2201145-001	MM01 elektrisch plaat	Kelder	Chrysotiel (witte asbest)	Q
2201145-002	MM02 plafond plaat	kelder	Geen asbest gedetecteerd	Q
2201145-003	MM03 leidingisolatie	kelder	Chrysotiel (witte asbest) Amosiet (bruine asbest)	Q
2201145-004	MM04 Tegels	Gang, gelijkvloers	Geen asbest gedetecteerd	Q
2201145-005	MM05 Mastic	Raam - kader buiten	Geen asbest gedetecteerd	Q
2201145-006	MM06 silicone	raam - vensterbank +3	Geen asbest gedetecteerd	Q

Einde resultaten verkregen in de hoedanigheid van erkend laboratorium door FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Q : Fibrecount is een erkend en geaccrediteerd laboratorium. Indien bij de analyseresultaten een 'Q' op het rapport staat, valt dit onder BELAC-414-TEST accreditatie.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de aangeleverde monsters. Bij monsterneming door "klant" kan geen uitspraak gedaan worden over de verkregen data, herkomst, representativiteit en veiligheid tijdens de monsterneming. Indien de stalen door Fibrecount worden genomen en de klant "de plaats" en "aantal" te nemen stalen zelf bepaalt, kunnen wij geen borg staan over de representativiteit hiervan. Fibrecount is niet aansprakelijk voor interpretaties of conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.

Een negatief resultaat sluit de aanwezigheid van sporen asbest niet uit.

Dit rapport mag op geen enkele wijze, behalve in zijn geheel, gereproduceerd worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Fibrecount N.V. Indien u meer informatie wenst betreffende dit rapport, aarzel dan niet om ons te contacteren.

Bijlage B. Asbest en gezondheidsrisico's

Asbestvezels zijn gevaarlijk voor de gezondheid van de mens. De asbestvezels kunnen het menselijk lichaam binnendringen door de mond, maag en darmkanaal, via de huid en de luchtwegen. Uit onderzoek is gebleken dat asbestvezels die het lichaam zijn binnengedrongen schadelijke invloeden kunnen hebben. De kans op aan asbest gerelateerde ziektes is echter het grootst bij inademing van asbestvezels.

Voor het menselijk lichaam kan het inademen van asbestvezels gevolgen voor de gezondheid hebben. De afmeting van de asbestvezels heeft grote invloed op de gezondheidsrisico's. Asbestvezels met een lengte groter dan 5 µm, een diameter kleiner dan 3 µm en een lengte / breedte verhouding groter dan 3 : 1 zijn de meest schadelijke. Deze vezels zijn door de microscopisch kleine afmetingen voor het blote oog niet zichtbaar zodat inademen onopgemerkt geschiedt. Een groot deel van de ingeademde schadelijke asbestvezels die in de longen terechtkomen kunnen niet door de longen afgevoerd worden. Deze vezels blijven in de longen achter en kunnen daar op meerdere manieren hun schadelijke invloed uitoefenen. Het ziektebeeld openbaart zich niet direct maar komt vaak pas na jaren naar voren.

In het lichaam binnengedrongen schadelijke asbestvezels kunnen voornamelijk drie ziekten tot gevolg hebben: asbest gerelateerde longkanker, asbestose en mesothelioom. Alle genoemde ziekten kunnen slechts door inademing van vezels ontstaan.

Asbest gerelateerde longkanker

De schadelijke vezels kunnen de longcellen in de longblaasjes beschadigen. Deze beschadigde cellen kunnen het vermenigvuldigingsproces van de cellen in de war brengen. Er kan een woekering in de longen ontstaan die bekend staat als longkanker. Asbest gerelateerde longkanker kan door elke soort asbest veroorzaakt worden en kan ook optreden bij een geringe blootstelling aan asbestvezels. De combinatie van roken en blootstelling aan asbest geeft een veel grotere kans op longkanker dan asbest of roken alleen. In het algemeen is de periode tussen de blootstelling aan asbest en het ontstaan van longkanker langer dan 10 jaar.

Asbestose

Asbestose is een longziekte en kan ontstaan doordat men heeft blootgestaan aan zeer hoge concentraties asbestvezels. Ten gevolge van grote hoeveelheden asbest in de longen neemt de longcapaciteit af. De afname van de longcapaciteit heeft tot gevolg dat het hart steeds harder moet pompen om de zuurstof naar de rest van het lichaam aan te voeren. Het hart zal op den duur overbelast raken door onvoldoende capaciteit. Asbestose kan zich 10 tot 30 jaar na de blootstelling aan asbestvezels openbaren en is ongeneeslijk.

Mesothelioom

Organen zoals de longen en het hart worden omgeven door een vlies. Dit vlies zit als het ware als een soort zakje om het orgaan heen. Hierdoor kan het orgaan bewegen zonder te worden gehinderd door andere delen van het lichaam. Asbestvezels die door de longen of darmen heen zijn gedrongen kunnen cellen van het borst- of buikvlies beschadigen. Door de beschadigde cellen kan een kwaadaardige woekering ontstaan in deze vliezen.

Mesothelioom kan al ontstaan als men zeer kortstondig aan geringe concentraties asbeststof heeft blootgestaan. Hoe vaker de blootstelling en hoe groter de vezelconcentraties, hoe groter echter de kans op ontstaan van mesothelioom is. Mesothelioom kan uitsluitend ontstaan door blootstelling aan asbestvezels; met name crocidoliet- en amositvezels. Tussen de blootstelling aan asbest en het ontstaan van mesothelioom kan een periode liggen die varieert van 10 tot 60 jaar.

Mesothelioom is ongeneeslijk. Nadat het ziektebeeld is vastgesteld heeft men nog een levensverwachting van 0,5 tot 2 jaar.

Bijlage C. Wettelijk kader

D.1 Volgens de Codex over het welzijn op het werk

Boek VI.- Chemische, kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia

Titel 3.- Asbest

Hoofdstuk II.- Inventaris

Art. VI.3-4.- § 1. **De werkgever maakt een inventaris op** van al het asbest en alle asbesthoudend materiaal in alle delen van de gebouwen (met inbegrip van de eventuele gemeenschappelijke delen), en in de arbeidsmiddelen en beschermingsmiddelen op de arbeidsplaats. Indien nodig vraagt hij hiertoe alle nuttige informatie op bij de eigenaren.

De bepaling, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op de gedeelten van gebouwen, de machines en installaties die moeilijk bereikbaar zijn en die in normale omstandigheden geen aanleiding kunnen geven tot blootstelling aan asbest. Intact materiaal dat in normale omstandigheden niet wordt beroerd, mag door monsternemingen, bedoeld om de inventaris op te stellen, niet beschadigd worden.

§ 2. **Voor de aanvang van de werkzaamheden**, die asbestverwijderingswerken, sloopwerkzaamheden, of andere werkzaamheden die aanleiding kunnen geven tot blootstelling aan asbest kunnen inhouden, vult de werkgever die tevens opdrachtgever voor deze werkzaamheden is, de in § 1 bedoelde inventaris aan met gegevens over de aanwezigheid van asbest en asbesthoudend materiaal in de gedeelten van gebouwen, de machines en installaties die moeilijk bereikbaar zijn en die in normale omstandigheden geen aanleiding kunnen geven tot blootstelling aan asbest. In dat geval mag intact materiaal dat in normale omstandigheden niet wordt beroerd, beschadigd worden door monsternemingen.

Art. VI.3-5.- De inventaris bestaat uit:

- 1° een algemeen overzicht van het asbest of de asbesthoudende materialen die aanwezig zijn op de plaatsen bedoeld in artikel VI.3-4;
- 2° een algemeen overzicht van de gedeelten van gebouwen, de machines en installaties die moeilijk bereikbaar zijn en die in normale omstandigheden geen aanleiding kunnen geven tot blootstelling aan asbest;
- 3° per lokaal of bouwdeel of per arbeidsmiddel of beschermingsmiddel:
 - a) de toepassing waarin asbest is verwerkt;
 - b) een beoordeling van de toestand van het asbest of van het asbesthoudende materiaal;
 - c) de werkzaamheden die aanleiding kunnen geven tot blootstelling aan asbest.

Art. VI.3-6.- Deze inventaris wordt bijgewerkt.

De werkgever kan zich bij het opstellen en het bijwerken van de inventaris laten bijstaan door een dienst of laboratorium, erkend voor de identificatie van asbestvezels in materialen, volgens de bepalingen van boek II, titel 6.

Ingeval een met het toezicht belaste ambtenaar het nodig oordeelt, of ingeval van betwisting door het Comité doet de werkgever voor het opmaken van de inventaris een beroep op een erkend laboratorium.

Art. VI.3-7.- De preventieadviseur arbeidsveiligheid en de preventieadviseur-arbeidsarts geven elk schriftelijk advies over de inventaris.

Deze adviezen, alsmede de inventaris en de wijzigingen die erin worden aangebracht worden ter informatie voorgelegd aan het Comité.

Art. VI.3-8.- De inventaris wordt ter beschikking gehouden van de met het toezicht belaste ambtenaren.

Art. VI.3-9.- De werkgever in wiens inrichting werkzaamheden worden uitgevoerd door werknemers van een onderneming van buitenaf die kunnen worden blootgesteld aan risico's te wijten aan asbest, overhandigt een kopie van het relevante deel van de inventaris tegen ontvangstbewijs aan de werkgever van die werknemers.

Art. VI.3-10.- De werkgever van een onderneming van buitenaf die bij een werkgever, een zelfstandige of een particulier onderhoudswerken of herstellingswerken, verwijderingswerken van materialen of sloopwerken komt uitvoeren treft, vooraleer de werken aan te vatten, alle nodige maatregelen om de materialen te identificeren waarvan vermoed wordt dat ze asbest bevatten.

Wanneer hij deze werken voor een werkgever uitvoert, vraagt hij hem de inventaris bedoeld in artikel VI.3-4.

Het is hem verboden de werkzaamheden aan te vatten zolang de inventaris hem niet ter beschikking is gesteld.

Indien er ook maar de geringste twijfel bestaat over de aanwezigheid van asbest in een materiaal of constructie past hij de bepalingen van deze titel toe.

Hoofdstuk III.- Beheersprogramma

Art. VI.3-11.- § 1. De werkgever die uit de inventaris opmaakt dat er asbest aanwezig is in zijn onderneming, stelt een beheersprogramma op.

Dit programma heeft tot doel de blootstelling aan asbest van de werknemers, die al dan niet behoren tot het personeel van de onderneming, zo laag mogelijk te houden.

Dit programma wordt regelmatig bijgewerkt.

§ 2. Het beheersprogramma omvat:

- 1° een regelmatige beoordeling, minstens eenmaal per jaar, door middel van visuele inspectie van de toestand van het asbest en het asbesthoudend materiaal;
- 2° de toe te passen preventiemaatregelen;
- 3° de maatregelen die genomen worden met een overeenkomstige werkplanning wanneer blijkt dat het asbest en het asbesthoudend materiaal in slechte staat verkeert of zich bevindt op plaatsen waar het beroerd of beschadigd kan worden.

De maatregelen bedoeld in het eerste lid, 3° kunnen inhouden dat het asbesthoudend materiaal wordt gefixeerd, ingekapseld, onderhouden, hersteld of verwijderd volgens de voorwaarden en de nadere regels bepaald bij deze titel.

Art. VI.3-12.- Na advies van de preventieadviseur arbeidsveiligheid en de preventieadviseur-arbeidsarts wordt het beheersprogramma aangepast aan de evolutie van de toestand en wordt het voor advies voorgelegd aan het Comité.

Hoofdstuk IV.- Verbodsbepalingen

Art. VI.3-13.- Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen van bijlage XVII van Verordening (EG) nr. 1907/2006 en van het koninklijk besluit van 23 oktober 2001 zijn de activiteiten die de werknemers aan asbestvezels blootstellen bij de winning van asbest, de vervaardiging en de verwerking van asbestproducten, dan wel de vervaardiging en de verwerking van producten die doelbewust toegevoegde asbest bevatten, verboden. In afwijking van het eerste lid zijn het behandelen en storten van materialen die afkomstig zijn van sloop- en asbestverwijderingswerken toegelaten.

Art. VI.3-14.- Het gebruik van mechanische werktuigen met grote snelheid, hogedrukreinigers, luchtcompressoren, schuurschijven, en slijpmachines voor het bewerken, snijden of schoonmaken van objecten of ondergronden in asbesthoudend materiaal of bekleed met asbesthoudend materiaal, of voor het verwijderen van asbest, is verboden.

Het gebruik van droge straalmiddelen voor dezelfde werkzaamheden is eveneens verboden.

In afwijking van het eerste lid mogen slijpmachines en schuurschijven gebruikt worden bij de verwijdering van asbesthoudende lijmsorten onder de voorwaarden vastgesteld in hoofdstuk X, afdeling 5 van deze titel en voor zover deze machines uitgerust zijn met een individuele en rechtstreekse stofafzuiging met absoluutfilter.

Hoofdstuk V.- Risicoanalyse

Art. VI.3-15.- Bij alle werkzaamheden waarbij het gevaar van blootstelling aan asbest kan bestaan, wordt het risico beoordeeld, ten einde de aard, de mate en de duur van de blootstelling van de werknemers aan asbest vast te stellen.

Deze risicoanalyse wordt uitgevoerd volgens de bepalingen van artikel VI.2-3.

Art. VI.3-16.- De betrokken werknemers en het Comité worden om advies gevraagd over de risicoanalyse, die hen onder geschreven vorm wordt voorgelegd.

In geval het toegelaten werkzaamheden, bedoeld in artikel VI.3-13, tweede lid, op vaste werkplaatsen betreft, wordt het Comité voorafgaandelijk om advies gevraagd.

De betwistingen en geschillen omtrent de analyse of haar herziening worden beslecht door de met het toezicht belaste ambtenaar.

Hoofdstuk VIII.- Preventiemaatregelen bij zeer beperkte blootstelling aan asbest

Art. VI.3-40.- Indien de blootstelling van de werknemers sporadisch is, met een geringe intensiteit en uit de resultaten van de risicoanalyse bedoeld in artikel VI.3-15 blijkt dat de grenswaarde niet zal worden overschreden, zijn de bepalingen van de artikelen VI.3-23, VI.3-27 tot VI.3-35, VI.3-38, § 3 en hoofdstuk X van deze titel niet van toepassing, wanneer het werk bestaat in:

- a) korte niet-continue onderhoudsactiviteiten, waarbij men uitsluitend in contact komt met hechtgebonden asbest en die geen risico vormen op het vrijkomen van asbestvezels;
- b) verwijdering van niet-beschadigde materialen, zonder deze stuk te maken, waarin de asbestvezels stevig in een matrix zijn gebonden;
- c) inkapselen en omhullen van asbesthoudende materialen die in goede staat zijn;
- d) bewaking en onderzoek van de lucht en het nemen van monsters om vast te stellen of een bepaald materiaal asbest bevat.

Afdeling 2.-Toe te passen technieken

Art. VI.3-52.- De toepassing van de technieken bedoeld in dit hoofdstuk doet geen afbreuk aan de toepassing van de andere bepalingen van deze titel, tenzij er in hoofdstuk X van deze titel specifieke bepalingen zijn vastgesteld.

Art. VI.3-53.- Al naargelang de toestand waarin het asbest of het asbesthoudend materiaal zich bevindt, past de werkgever één van de volgende technieken toe:

- 1° eenvoudige handelingen;
- 2° de couveusezak-methode;
- 3° de hermetisch afgesloten zone.

De werkgever die de sloop- of asbestverwijderingswerken zal uitvoeren, vraagt aan zijn preventieadviseur-arbeidsarts en aan zijn preventieadviseur arbeidsveiligheid een advies over de keuze van de te gebruiken technieken.

Hij informeert zijn Comité en de werkgever bij wie de werkzaamheden worden verricht over de gekozen techniek. Deze laatste werkgever informeert op zijn beurt zijn preventieadviseur-arbeidsarts en zijn preventieadviseur arbeidsveiligheid, en zijn Comité.

Afdeling 3.- Eenvoudige handelingen

Art. VI.3-54.- Eenvoudige handelingen zijn methodes van verwijdering van asbest of asbesthoudend materiaal, waarbij het risico op vrijkomen van asbest in alle gevallen zo beperkt is dat de concentratie van 0,01 vezels per cm³ niet wordt overschreden.

De techniek van eenvoudige handelingen wordt uitsluitend toegepast voor de gevallen bepaald in bijlage VI.3-2, A.

Hierbij worden steeds de preventiemaatregelen, zoals bedoeld in bijlage VI.3-2, B, in acht genomen.

BIJLAGE VI.3-2

De techniek van de eenvoudige handelingen, zoals bedoeld in artikel VI.3-54

A. De techniek van eenvoudige handelingen wordt uitsluitend toegepast bij de verwijdering van:

- 1° hechtgebonden asbest die niet beschadigd is of waarbij er geen vrije vezels zichtbaar zijn en waarbij verwijdering geen aanleiding geeft tot een wijziging van de toestand;
- 2° hechtgebonden asbest die beschadigd is of waarbij er vrije vezels zichtbaar zijn en die verwerkt is in een buitentoepassing waarbij geen derden aanwezig zijn, voor zover de verwijdering geen aanleiding geeft tot een wijziging van de toestand;
- 3° asbesthoudende dichtingen of pakkingen;
- 4° asbesthoudende koorden en geweven materialen;
- 5° asbesthoudende remvoeringen en analoge materialen;
- 6° losgebonden asbesthoudend plaatmateriaal, asbestkarton, voor zover het asbest gefixeerd is en het eenvoudig gedemonteerd, weggenomen en verpakt kan worden zonder de asbesthoudende materialen te breken of te beschadigen;
- 7° asbestcontaminatie van een lokaal, ruimte, gebouw of technische installatie waarbij er geen zichtbare asbestresten aanwezig zijn, voorzover het lokaal, de ruimte, het gebouw of de technische installatie gereinigd wordt met stofzuigers met een absoluutfilter en door middel van vochtige doeken.

B. Bij de toepassing van de techniek van de eenvoudige handelingen worden steeds de volgende preventiemaatregelen in acht genomen:

- 1° de te verwijderen of te demonteren materialen worden voorafgaand gefixeerd met een daarvoor speciaal ontwikkelde vloeistof teneinde de hoeveelheid asbestvezels in de lucht zo laag mogelijk te houden;
- 2° de techniek voor de uitvoering van de werken werd overeenkomstig hoofdstuk VI, geëvalueerd door luchtmetingen uitgevoerd door een erkend laboratorium, om na te gaan of door de toepassing van deze techniek, het asbestgehalte in de lucht niet hoger is dan 0,01 vezel per cm³;
- 3° indien de in punt 2° vermelde concentratie wordt overschreden, wordt een andere techniek toegepast;
- 4° bij het uitvoeren van de werkzaamheden dragen de werknemers een ademhalingsstoestel dat filtreert met doelmatigheid P3 of elk ander toestel met een gelijkwaardige of hogere doelmatigheid;
- 5° de werknemers hebben de specifieke opleiding bedoeld in hoofdstuk X, afdeling VI gevolgd.

D.2 Volgens KB 23 OKTOBER 2001.

Koninklijk besluit tot beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (asbest)

Bijlage

1. Op asbest bevattende producten of op hun verpakking moet het hierna omschreven etiket zijn aangebracht :

- a) het aan het hieronder staande model gelijkvormig etiket moet ten minste 5 cm hoog (H) en 2,5 cm breed zijn;

- b) het bestaat uit twee delen :

- het bovendeel ($h_1 = 40 \% H$) bevat een witte letter "a" tegen een zwarte achtergrond;
- het benedendeel ($h_2 = 60 \% H$) bevat de zwarte en/of witte standaardtekst tegen een rode achtergrond en moet goed leesbaar zijn;

- c) indien het product crocidoliet bevat, moet de uitdrukking "bevat asbest" van de standaardtekst worden vervangen door de volgende uitdrukking :
"bevat crocidoliet/blauw asbest".

- d) d) indien voor de etikettering gebruik wordt gemaakt van een rechtstreekse opdruk op het product, is één met de achtergrond contrasterende kleur voldoende.

2. Het etiket moet overeenkomstig de hieronder staande voorschriften worden aangebracht :

- a) op elk van de geleverde eenheden, ongeacht de afmetingen;

- b) **bevat een product elementen op asbestbasis, dan volstaat een etiket op die elementen. De etikettering is niet vereist indien het door de geringe afmetingen of door de ongeschikte verpakking niet mogelijk is een etiket op het element aan te brengen.**

3. Etikettering van asbest bevattende producten die in verpakking worden aangeboden.

...

4. Etikettering van asbest bevattende producten die onverpakt worden aangeboden.

...

5. Onverminderd de reglementaire voorschriften inzake veiligheid en hygiëne op de arbeidsplaats dienen aan het etiket op het product dat bij het gebruik kan worden verwerkt of bewerkt, alle veiligheidsvoorschriften te worden toegevoegd die voor het betrokken product van toepassing kunnen zijn, ...

6. De aantekeningen worden vermeld in de taal of de talen van het taalgebied waar de producten op de markt worden gebracht.

Bijlage D. Vlaams Actieplan asbestafbouw

Met het Actieplan Asbestafbouw wil Vlaanderen asbestveilig maken. Het Actieplan rust op twee pijlers: een duidelijk regelgevend kader en een ondersteunend beleid. In het regelgevend kader is de invoering van een asbestinventarisatieplicht voor gebouwen van voor bouwjaar 2001 voorzien. Eigenaars zullen bij verkoop vanaf 2022 over een asbestinventaris moeten beschikken. Het regelgevende kader hiervoor is in voorbereiding en moet nog finaal goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering, maar het uitgangspunt is alvast verankerd in het Actieplan. Tegen 2032 wil de Vlaamse overheid dat alle gebouweigenaars van gebouwen met een risicobouwjaar over een asbestinventaris beschikken. De OVAM zal hiervoor een centrale databank beheren en toezien op een certificatiesysteem voor erkende asbestdeskundigen.

De Vlaamse Regering wil eigenaars maximaal stimuleren om asbesttoepassingen te verwijderen die op basis van de asbestinventaris in slechte staat blijken. Asbestcement daken en gevels en de losgebonden asbesttoepassingen sowieso tegen 2034, andere toepassingen in slechte staat tegen 2040. Voor publieke gebouwen voorziet de ontwerpregelgeving dat deze mijlpalen al een verplichting zijn. Voor andere gebouwen hanteert de Vlaamse overheid ze voorlopig als streefdatum.

E.1 Maatregelen in het Actieplan Asbestafbouw

Het Actieplan Asbestafbouw bevat verschillende maatregelen om Vlaanderen tegen 2040 asbestveilig te maken. Zo stelt het enkele nieuwe bepalingen voor rond asbest in het Materialendecreet, met name op het vlak van:

- inventarisatie
- verwijdering
- beheer
- verboden handelingen.

De OVAM werkt die nieuwe regelgeving in de loop van 2019 verder uit via een wijziging van het Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA).

Daarnaast zijn er in het actieplan diverse ondersteunende acties opgenomen.

E.2 Inventarisatie van asbest

De Vlaamse Regering wil zo snel mogelijk al het aanwezige asbest in kaart brengen in Vlaamse gebouwen en woningen gebouwd voor 2001. Daarom zal er in de toekomst een inventarisatieplicht komen bij verkoop. Op die manier weet de koper waar in het gebouw asbest aanwezig is en kan hij hier correct mee omgaan. Vanaf 2032 is iedere gebouweigenaar verplicht om een geldig asbestinventaris-attest te bezitten.

Een gecertificeerd asbestdeskundige zal de asbestinventaris opstellen en registreren in een centrale databank van de OVAM. Op basis van een correcte asbestinventaris levert de OVAM een geldig asbestinventaris-attest af. De asbestinventaris is een inventaris van de aanwezige asbesthoudende toepassingen in een gebouw of een werkzone. Het wordt opgemaakt na een inspectie van alle materialen en gebouwonderdelen die mogelijk asbest bevatten. Voor elk materiaal of gebouwonderdeel waar asbest in zit, geeft de asbestinventaris advies om het asbest veilig te behouden of te verwijderen.

Opgelet: bij verhuur is de eigenaar van een gebouw verplicht zijn huurders een kopie van asbestinventaris-attest te bezorgen. Hij moet dat doen zodra hij het asbestinventaris-attest op zak heeft.

E.3 Verwijdering van asbest

Het actieplan Asbestafbouw streeft ook naar een versnelde verwijdering van asbesthoudende materialen die mogelijk asbestvezels vrijgeven:

- Tegen 2034 moeten de meest risicovolle asbesttoepassingen worden weggenomen uit Vlaamse gebouwen en woningen. Bijvoorbeeld asbestcementen daken en gevels, en niet-hechtgebonden asbesttoepassingen.
- Tegen 2040 moeten alle andere asbesttoepassingen in slechte staat verwijderd zijn.

Voorlopig zijn beide streefdata enkel wettelijk verplicht voor overheidsgebouwen en -infrastructuur. Voor particulieren en private eigenaars geldt de verplichting nog niet. De Vlaamse Regering voorziet wel bijkomende maatregelen als de afbouw van asbest tegen 2034 en 2040 niet voldoende vordert.

Tijdens onderhouds- of renovatiewerken aan een gebouw moet elke eigenaar voortaan de asbesttoepassingen wegnemen die door de werken eenvoudig bereikbaar zijn. Zo wordt vermeden dat asbesthoudende materialen opnieuw ingesloten raken en de risico's worden doorgeschoven naar toekomstige generaties.

E.4 Beheer van asbest

Het actieplan Asbestafbouw legt eigenaars op om de asbesttoepassingen in hun gebouw of woning veilig te beheren. Die verplichting bestond al voor het beheer van asbestafval, maar wordt dus uitgebreid naar toepassingen die in het gebouw aanwezig zijn.

Wie asbesthoudend materiaal in zijn gebouw heeft, moet voortaan alle maatregelen nemen om te voorkomen dat het asbest een risico vormt voor de gezondheid of voor het leefmilieu. De lokale toezichthouder milieu van elke gemeente ziet toe op die verplichting en kan eventueel maatregelen opleggen.

E.5 Verboden handelingen

Om mens en milieu te beschermen tegen de risico's van asbest, verbiedt het gewijzigde Materialendecreet:

- asbesthoudende materialen bij werken opnieuw insluiten;
- de aanwezigheid van asbesthoudende materialen die een risico vormen;
- constructies plaatsen op of over een asbestcementen dak of -gevel;
- een asbestdak of -gevel reinigen of ontmossen, ongeacht de gebruikte techniek.

Meer informatie over verboden handelingen vindt u hier. De lokale toezichthouder milieu van elke gemeente waakt over de naleving en kan eventueel maatregelen opleggen.

E.6 Ondersteunende acties

Het Actieplan Asbestafbouw voorziet een brede waaier aan ondersteunende maatregelen. Ze moeten helpen om Vlaanderen tegen 2040 asbestveilig te maken en zijn gegroepeerd in vier pijlers:

- informeren, sensibiliseren en educatie;
- ondersteuning van asbestverwijdering;
- voortdurende verbetering van het asbestbeleid;
- handhaving omgang met asbest.

Bijlage E. Asbest afval

Asbestafval wordt, al of niet na verwerking (conditionering), gestort op een vergunde stortplaats.

Asbestafval van **categorie 1** (niet- of zwak gebonden asbest) zal bij een erkend verwerkingsbedrijf worden geïmmobiliseerd of geconditioneerd. Deze (voor)behandeling van niet-hechtgebonden asbesthoudende afvalstoffen heeft als doel het immobiliseren van vrije asbestvezels. Dit gebeurt door de asbestvezels in te kapselen in een cementmatrix.

Asbestafval van **categorie 2** (gebonden asbest), voornamelijk **asbestcement** wordt rechtstreeks naar een vergunde stortplaats afgevoerd.

Voor kleine hoeveelheden asbestcement kan je terecht bij uw recyclagepark.(informeer u best even vooraf wat de specifieke voorwaarden zijn).

Vanaf **16 juli 2005** worden bouwmaterialen met hecht gebonden asbestvezels als gevaarlijk afval beschouwd. Gevaarlijke asbesthoudende afvalstoffen moeten afgevoerd worden door een hiervoor erkende overbrenger.

Het asbestcement moet strikt gescheiden van het andere puinafval ingezameld en afgevoerd worden. Puinafval wordt tegenwoordig vaak via een puinbreker gerecycleerd.

Het asbestcement mag niet in dergelijke installaties terechtkomen om te vermijden dat de gevaarlijke asbestvezels zich tijdens het breekproces in het milieu verspreiden.

U vraagt best steeds een document (leveringsbon, factuur..) van de ontmanteling / afbraak en afvoer van het asbestcement. Deze documenten vermelden o.m. de hoeveelheid afgevoerd materiaal, aard van het materiaal ("asbestcement"), de datum van afvoer, eventueel de bestemming en natuurlijk uw naam en plaats van afvoer en naam en adres van de verwijderaar/ophaler.

U houdt deze documenten bij, ze kunnen bij eventuele latere betwistingen als bewijs van legale afvoer dienen.

Een lijst van geregistreerde asbestinzamelaars, vergunde stortplaatsen (en diverse andere voor de verwerking van afvalstoffen vergunde inrichtingen) of andere informatie met betrekking tot asbestafval, vindt u :

voor Vlaanderen op : <https://www.ovam.be/>

voor Wallonië op : <https://environnement.wallonie.be/>

voor Brussels Hoofdstedelijk Gewest op : <https://leefmilieu.brussels/> of <https://environnement.brussels/>